

Correctievoorschrift HAVO

2008

tijdvak 1

muziek

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
  - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
  - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
  - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.

- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 67 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

C. Monteverdi - Altri Canti d'Amor

- 1 **maximumscore 2**
- chitaronne/luit 1
  - viool / (viola da) gamba 1
- 2 **maximumscore 3**
-
- toonhoogte geheel juist 2
- toonhoogte grotendeels juist 1
- ritme geheel juist 1
- 3 **maximumscore 1**
- unisono
- 4 **maximumscore 1**
- de e in maat 4
- 5 **maximumscore 1**
- acht keer; ook goed: zeven keer
- 6 **maximumscore 1**
- eerst polyfoon, daarna homofoon

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 2

- kenmerk recitatief (één van de volgende): 1
  - Het is meer in vrij ritme.
  - (Aan het begin) lijkt de tekst meer te worden gesproken dan gezongen.
  - Er zijn vrij veel toonherhalingen.
  - (Zeker in het begin) is er geen grote toonomvang.
  - Er zijn weinig of geen versieringen.
  - Er zijn geen tekstherhalingen.
- kenmerk aria (één van de volgende): 1
  - Er is een grote(re) toonomvang.
  - Er komt tekstherhaling voor.
  - Er worden veel versieringen/melismen gezongen.
  - De melodie bestaat meer uit motiefjes.
  - Het is meer geschreven in een maatsoort.
  - De tekst wordt duidelijk 'gezongen'.

8 D

C. Stamitz - Kwartet, opus 4 nr. 6

---

9 maximumscore 1

staccato

10 maximumscore 2

- maat 5: de laatste drie achtsten 1
- maat 6: de laatste drie achtsten 1

11 maximumscore 1

A majeur

Indien alleen a (kleine letter) 0

12 maximumscore 1

pizzicato

13 A

14 maximumscore 1

voorzin - overgang - nazin

Opmerking

Alleen als het antwoord volledig juist is het scorepunt toekennen.

15 A

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 **maximumscore 1**

ritme cello $\frac{4}{4}$

ook goed: twee halve noten

17 **maximumscore 1**

op een a

Gillespie/Clark - Salt peanuts

---

18 **maximumscore 1**

hi-hat; ook goed: bekken

19 **maximumscore 1**

vijf keer

20 **maximumscore 1**

één van de volgende:

- a' zet in op een lagere toon.
- Aan het eind van a' stijgt de melodie.

21 **maximumscore 2**

- eerste gedeelte (één van de volgende): 1
  - bestaat voornamelijk uit akkoorden (in de rechterhand)
  - onderbrekingen in de partij
  - voornamelijk dalende partij
- derde gedeelte (één van de volgende): 1
  - voornamelijk kleine notenwaarden
  - De melodie heeft een grotere omvang.
  - De melodie is meer stijgend-dalend.
  - De melodie loopt meer door.

22 **maximumscore 1**

één van de volgende:

- zeer beweeglijke baspartij
- In de baspartij wordt op iedere tel een andere toon gespeeld.
- walking bass

23 **maximumscore 1**

toonherhaling; ook goed: orgelpunt

24 **maximumscore 1**

snaartrom

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

H. Berlioz - Harold en Italie, 3e deel, Sérénade

- 25 **maximumscore 2**
- piccolo; ook goed: dwarsfluit 1
  - hobo 1
- 26 **maximumscore 1**
unisono
- 27 **maximumscore 1**
bourdon; ook goed: orgelpunt
- 28 **maximumscore 1**
maat 4: de eerste noot
- 29 **maximumscore 1**
één van de volgende:
- De melodie wordt twee-/meerstemmig gespeeld / de melodie klinkt voller.
  - toevoeging van een tegenmelodie / extra (altviool)partij
- 30 **maximumscore 1**
octaaf
- 31 **maximumscore 1**
Het thema bestaat uit (voornamelijk) grote notenwaarden.
- 32 **maximumscore 1**
De begeleiding wordt in het dubbele tempo uitgevoerd.

A. Pärt - De profundis

- 33 **maximumscore 2**
twee van de volgende:
- Het wordt door een lage / bas-stem gezongen.
  - (drie keer) een stijgend motief vanuit de diepte
  - gedragen/langzaam tempo
  - door de lage/pedaal-partij van het orgel
- per juist antwoord 1
- 34 **maximumscore 2**
- regel 1/3: De melodie bestaat uit stijgende motieven. 1
  - regel 2/4: De melodie bestaat uit dalende motieven. 1

Vraag	Antwoord	Scores
35	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • orgelpartij: De bas-/pedaalpartij van het orgel ontbreekt. • overige instrumentatie: toevoeging van grote trom-/slagwerkpartij 	1 1
36	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> – 1: twee bassen – 2: twee tenoren – 4: tenor en bas <p>Indien drie antwoorden juist</p> <p>Indien twee antwoorden juist</p> <p>Indien één antwoord juist</p>	2 1 0
37	maximumscore 1 achtereenvolgens: g, b, g Het antwoord moet geheel goed zijn.	
38	maximumscore 1 e-g-b / kleine drieklank op e / e-mineur	
39	maximumscore 1 Het aantal lettergrepen van een woord bepaalt de lengte van de maat.	
40	maximumscore 2 twee van de volgende: <ul style="list-style-type: none"> – stijgende melodielijn(en) (in een aantal stemmen) – hoge ligging van de zangstemmen – luide dynamiek – gebruik van spanninghebbende/dissonante samenklanken <p>per juist antwoord</p>	1

Venice - Think again

41	maximumscore 1 (kleine) secunde	
42	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> – regel 3: l'yn' – regel 5: witches – regel 7: had <p>Indien drie antwoorden juist</p> <p>Indien twee antwoorden juist</p> <p>Indien één antwoord juist</p>	2 1 0

Vraag	Antwoord	Scores
43	maximumscore 1 had	
44	maximumscore 4 couplet 1: alleen solozang couplet 2 (de twee volgende): – elektrische gitaar toegevoegd – hi-hat of één onderdeel van het drumstel toegevoegd couplet 3 (de twee volgende): – (uitgebreider) drums / bass- en snaredrum toegevoegd – basgitaar toegevoegd	
	Indien vijf antwoorden juist	4
	Indien vier antwoorden juist	3
	Indien drie antwoorden juist	2
	Indien twee antwoorden juist	1
	Indien één antwoord juist	0
45	maximumscore 2 twee van de volgende: – (overwegend) meerstemmig gezongen – meer gevarieerde melodie / meer verschillende toonhoogtes – grotere omvang – meest dalende motieven – globaal hogere ligging	
	per juist antwoord	1
46	B	
47	B	
48	maximumscore 1 Er is nu ook een (solo)zangpartij / tegenstem (waarin overwegend lange tonen worden gezongen).	
49	maximumscore 2 twee van de volgende: – De laatste zin (think again) wordt een aantal keren herhaald. – De gitaarriff wordt herhaald. – toevoeging van enige (improviserend gezongen) woorden/motieven – De laatste toon blijft lang doorklinken.	
	per juist antwoord	1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 28 mei naar Cito.

6 Bronvermeldingen

- blok 1 C. Monteverdi - Altri Canti d'Amor
L'Ottavo Libro de Madrigali.
The Consort of Musicke o.l.v. Anthony Rooley.
Virgin Classics 7 91156-2
- blok 2 C. Stamitz - Kwartet, opus 4 nr. 6
Carl Stamitz Chamber Works, Camerata Köln.
CPO 999 737-2
- blok 3 Gillespie/Clark - Salt peanuts
'Greatest jazz', Disky MP 791052
- blok 4 H. Berlioz - Harold en Italie, op. 16
Radio-Sinfonie-Orchester Frankfurt o.l.v. Eliahu Inbal/Yuri Bashmet altviool.
Brilliant classics 99999/2
- blok 5 A. Pärt - De profundis
Arbos. The Hilliard ensemble.
ECM 1325 831 959-2
- blok 6 Venice - Think again
Welcome to the rest of your life.
SonyMusic 2002 - 507891 2